

 Omaiset Huumetyön Tukena ry

VUOSIKERTOMUS 2009

SISÄLTÖ

Johdanto	3
OHT ry	4
Yhdistyksen organisaatio ja henkilöstö	6
Jäsentoiminta	7
Hallitustyöskentely	8
Hallinto	9
Työyhteisö	9
Elämäntaitoryhmät (ET-ryhmät)	10
Resurssit	10
ET-toiminta vuonna 2009	11
Asiakastyön tulokset	12
Yhteenveto ET-työstä	13
Jälkipolku	14
Resurssit	14
Jälkipolku vuonna 2009	15
Yhteenveto Jälkipolkutyöstä	16
OmaTila – Joustavan palveluohjauksen kehittä-	
mishanke 2007–2009	17
Resurssit	18
Asiakastyön tulokset	18
Yhteenveto hankkeesta	22
SOPI JIKKO Senegal	23
Resurssit	24
Asiakastyön tulokset	25
Yhteenveto vuodesta 2009	26
Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa	28
Vaikuttaminen, tapahtumat ja kampanjat	29
Avustukset ja lahjoitukset	30
Vuoden 2009 talousarvio	30
Tilinpäätös 2009	32
Tuloslaskelma 1.1.–31.12.2009	32
Tase 31.12.2009	33
Henkilöstö	34

Vuosi 2009 oli yhdistyksen yhdeksäs toimintavuosi. Yhdistyksen toimintojen määrä on vuosien mittaan kasvanut tasaisesti ja hallitusti. Vakiintuneiden työmallien; Elämäntaitoryhmätoiminnan (ET-työmalli) ja Jälkikuntoutuksellisen hoito-ohjelman (Jälkipolku) rinnalla on viimeiset kolme vuotta kulkenut palveluohjauksen kehittämishanke OmaTila.

Yhdistys käynnisti vuonna 2009 myös kehitysyhteistyöhankkeen Senegalissa. Suomen Ulkoasiainministeriö (UM) myönsi kehitysyhteistyötukea hankkeen valmistelua varten. Vuoden 2009 aikana yhdistyksen tehtävänä oli ”vahvistaa yhteistyökykyään ja kapasiteettiaan toteuttaa suunniteltu hanke tulevaisuudessa”.

Työnjakoa toiminnanjohtajan ja lähiesimiehen kesken selkiytettiin. Yhdistyksen henkilöstöhallinto sekä osittain myös taloushallinto siirrettiin lähiesimiehen vastuulle. Hallinnon ja johtamisen selkiytymisen myötä yhdistyksessä pystyttiin panostamaan entistä enemmän muiden järjestöjen, huumetyötä tekevien yksiköiden sekä kuntien kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Vuonna 2009 valmistui kaksi opinnäytetyötä: *AVOIMET OVET – Miten toiminta tukee nuoria huumeiden käyttäjiä ja mitä he tarvitsevat asiakkaina?* sekä *”ILMAN TÄTÄ JUTTUU EN TIIÄ MISSÄ OISIN NYT” – Jälkipolku hoito-ohjelman merkitys nuoren huumeekuntoutujan elämään.*

Uusi merkittävä kumppanuus käynnistyi ”Pappasäätiön” kanssa. Pappasäätiöksi kutsuttu Pappa Fest ry tuki OHT ry:ssä toteutettavaa työpajatoimintaa. Yhdistysten yhteisenä tempauksena Ravintola Dubrovnikissa järjestettiin kesän kynnyksellä Pappa Fest, jossa esiintyi useita tunnettuja solisteja taustanaan nuorten työpajalla toteutettu animaatio.

Vuosi 2009 oli haasteellinen myös talouslamasta johtuvien yleisten säästötoimenpiteiden vuoksi. Kuntien kiristynyt taloudellinen tilanne heijastui muun muassa Jälkipolkuun, joka on kuntarahoitteinen ostopalvelu. Yhdistyksen kannalta oli kuitenkin suuri edistysaskel, kun Helsingin kaupunki teki päätöksen maksusitoumuksien myöntämisestä Jälkipolku hoito-ohjelmaan.

Yhteenvetona voi sanoa, että vuodelle 2009 asetetut tavoitteet saavutettiin erinomaisesti. Käsillä oleva vuosikertomus sisältää vuosikohtaisen kertomuksen jokaisen toiminnan osalta. OmaTila-toiminta on projektin nyt päättyessä esitetty yhteenvetona vuosilta 2007–2009.

OHT RY

Omaiset Huumetyön Tukena ry (OHT ry) on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö, jonka tavoitteena on kehittää huumeiden käyttäjille suunnattuja avohoidollisia päihdepalveluja sekä tukea ja auttaa niin huumeiden käyttäjiä, kuin myös heidän omaisiaan ja läheisiään.

Yhdistys on perustettu vuonna 2000. Koko olemassaolonsa ajan yhdistys on pyrkinyt toiminnallaan vaikuttamaan myös yhteiskunnallisiin epäkohtiin ja muuttamaan vallitsevaa asenneilmapiiriä huumeiden käyttäjiä kohtaan hoitomyönteisemmäksi.

OHT ry:n perustehtävä on huumeiden käyttäjien ja heidän omaistensa ja läheistensä kanssa tehtävä asiakastyö. Tärkeä merkitys on myös edunvalvonnalla ja asenteisiin vaikuttamisella. Niillä pyritään vahvistamaan asiakkaan asemaa julkisen keskustelun, poliittisen vaikuttamisen, seminaarien järjestämisen, koulutuksen sekä uudenlaisten kumppanuuksien kautta.

Ensisijaisena kohderyhmänä ovat alle 30-vuotiaat nuoret sekä heidän perheensä. Yhdistys järjestää ohjattua ryhmätoimintaa nuorille huumeidenkäyttäjille, jälkikuntoutusta laitoshoidosta palaaville nuorille sekä vertaisryhmätoimintaa huumeiden käyttäjien läheisille. Avoimien ovien toiminta tarjoaa paikan kohtaamiselle, elämäntilanteen kartoittamiselle ja intensiiviselle palveluohjaukselle.

Omaiset Huumetyön Tukena ry vuokraa toimistotilaa sekä asiakastilaa Helsingin kaupungin kiinteistövirastolta. Toimistotilat sijaitsevat osoitteessa Hämeentie 16 C ja asiakastilat osoitteessa Pengerkatu 9.

Toiminnan päärahoittajia olivat vuonna 2009 Raha-automaattiyhdistys (RAY) sekä Helsingin kaupungin sosiaalivirasto.

TYÖSKENTELYN LÄHTÖKOHTIA JA ARVOJA OVAT:

ASIAKASLÄHTÖISYYS

Asiakkaan lähtökohdista ja tarpeista käsin tapahtuvaa toimintaa ja kohtaamista, joka perustuu dialogisuuteen, turvallisuuteen ja luottamuksellisuuteen.

YKSILÖLLISYYS

Jokaisen yksilölliset tarpeet kuullaan ja niihin pyritään vastaamaan.

YHTEISÖLLISYYS

Jokaiselle tarjotaan mahdollisuus toteuttaa itseään yhteisön jäsenenä mm. vertaisryhmissä.

SUVAITSEVAISUUS

Jokainen otetaan vastaan ja hyväksytään sellaisena kuin hän on; myös vertaisryhmätyöskentelyssä pyritään suvaitsevuuksellisuuden lisäämiseen ihmisten välillä.

SITOUTUMINEN PITKÄJÄNTEISEEN TYÖSKENTELYYN

Työntekijät sitoutuvat asiakasprosessiin, joka voi jatkua jopa vuosia.

REALISMI

Työntekijät sitoutuvat realistisiin päämääriin omassa työssään; asiakasta tuetaan oman elämäntilanteen realistisessa hahmottamisessa.

AVOIMUUS

Luodaan mahdollisuus avoimelle vuorovaikutukselle, jossa painottuvat kannustavaa ilmapiiriä lisäävät tekijät; ryhmän ohjaaja panostaa sallivan sosioemotionaalisen ilmapiirin rakentamiseen ryhmässä.

YHDISTYKSEN ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ

JÄSENET

49, joista helsinkiläisiä 29

HALLITUS

Jonny Friskberg (pj)

Leif Furman

Sole Huovinen

Eila Lehtonen

Päivi Puro

varajäsenet

Cia Furman

TOIMINNANJOHTAJA

Jaana Novitskij

ET-RYHMÄTYÖ

Eeva Niemi

Petri Huumonen

JÄLKIPOLKU

Ron Furman

OMATIILA

Anne Puonti

Eeva Niemi

KEHITYSYHTEISTYÖHANKE SOPI JIKKO

Senegal

JÄSENTOIMINTA

Yhdistyksen jäsenistö koostuu suurimmaksi osaksi huumeidenkäyttäjien omaisista ja läheisistä. Jäsenmäärä oli vuonna 2009 49, joista helsinkiläisiä 29. Jäsenmaksu on 25€/vuosi, työttömille, opiskelijoille ja eläkeläisille 10€/vuosi.

Yhdistys informoi jäsenistöään jäsenkirjeen muodossa kolme kertaa vuoden 2009 aikana. Vanhempi rikospoliisi Jonna Saavalainen kävi pitämässä luennon aiheesta ”Huumeepoliisin työ”. Lisäksi jäsenille järjestettiin teatteri-ilta sekä Tallinnan risteily. Jäsenillä on myös ollut mahdollisuus osallistua perheleiritoimintaan.

Maksamalla yhdistyksen jäsenmaksun on mahdollisuus:

- osallistua läheisryhmiin
- saada kriisiapua
- tulla yksilökeskusteluun
- saada palveluohjausta
- osallistua perheleireille (omakustannushintaan)
- osallistua virkistystoimintaan (omakustannushintaan)
- saada tietoa alan ammattilaisilta
- osallistua luento-iltoihin.

HALLITUSTYÖSKENTELY

Vuonna 2009 hallitus kokoontui yhteensä kuusi (6) kertaa. Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 29.4.2009, jolloin yhdistykselle valittiin uusi hallitus. Puheenjohtajaksi valittiin istuva puheenjohtaja Jonny Friskberg. Uutena hallituksen jäsenenä aloitti Eila Lehtonen. Edelliseltä hallituskaudelta jäseninä jatkoivat Sole Huovinen HYKS Nais-tenklinikan HAL-poliklinikalta, Päivi Puro Kettutien A-poliklinikalta sekä Leif Furman ja Cia Furman. Toiminnanjohtaja toimii hallituksen kokouksen asioiden esittelijänä.

Hallituskokoonpanoa on pyritty vahvistamaan ulkopuolisilla asiantuntijajäsenillä sääntöjen määräämää omaisenemmistöä unohtamatta. Uusi hallitus toimii yhä enenevässä määrin asiantuntijaelimenä, jonka tehtävänä on johtaa ja kehittää yhdistyksen toimintalinjoja ja strategiaa. Hallituksen johtajuusrooli toiminnanjohtajan rinnalla on myös tullut näkyvämmäksi.

HALLINTO

Yhdistyksen hallinnolle oli vuonna 2009 asetettu kaksi päätavoitetta: yhdistyksen sisäisen johtamisen ja päätöksentekoprosessien selkiyttäminen sekä pyrkimys yhä enenevässä määrin osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun, päätöksentekoon ja vaikuttamiseen.

Yhdistys sai vuonna 2009 RAY:ltä hallintoon (Elämäntaitoryhmätoiminnan koodinointi) Ak-avustusta (kohdennettua toiminta-avustusta) 10 000 euroa enemmän kuin aiempina vuosina. Tämä mahdollisti hallintotyön painopisteen siirtämisen ulkoisten suhteiden vahvistamiseen, uusien verkostojen luomiseen ja sitä kautta myös yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Verkostoyhteistyön vahvistaminen oli etenkin päättyvässä olevan OmaTila projektissa tapahtuvan toiminnan vakiinnuttamisen kannalta ensiarvoisen tärkeitä.

Uusi kehitysyhteistyöhanke käynnistettiin Senegalissa. Suomen Ulkoasiainministeriö (UM) myönsi kehitysyhteistyötukea vuodelle 2009 tulevan hankkeen valmistelua varten. Kyseisen vuoden aikana yhdistystä kehoitettiin ”vahvistamaan yhteistyökykyään ja kapasiteettiaan toteuttaa suunniteltu hanke tulevaisuudessa”. Vastuu hankkeen johtamisesta oli toiminnanjohtajalla.

Työnjakoa toiminnanjohtajan ja lähiesimie-

heksi nimetyn vt. toiminnanjohtajan kesken selkiytettiin. Toiminnanjohtaja keskittyy nyt yhdistyksen tulevaisuuden kannalta tärkeiden yhteistyöverkostojen luomiseen, ulkoisen viestinnän ja tiedotuksen kehittämiseen, koulutusten markkinointiin, tutkimusten tekemisen mahdollistamiseen sekä Senegal-hankkeen eteenpäin viemiseen. Yhdistyksen henkilöstöhallinto sekä osittain myös taloushallinto siirrettiin lähiesimiehen vastuulle.

Yhdistyksen eri toimintojen hallinnointia on siirretty kustakin toiminnasta vastavalle henkilölle. Näin sekä työn kehittämisen että raportointi ja arviointi tapahtuvat projekti/toimialakohtaisesti. Asiakastyön ja toimialakohtaisen sisäisen järjestelyn osalta päätäntävaltaa on annettu työpareille ja tarpeen mukaan kootuille työtiimeille.

Hallinnon ja johtamisen selkiytymisen myötä yhdistyksessä on pystytty panostamaan myös muiden järjestöjen, huumetyötä tekevien yksiköiden sekä kuntien kanssa tehtävään yhteistyöhön. Yhdistyksen toiminnanjohtaja on ollut aktiivisena osapuolena ns. Liikkuvien palvelujen verkoston koolle-kutsujana. Kyseinen foorumi pyrkii lähentämään päihde- ja mielenterveystyön liikkuvia palveluja toisiinsa ja tarjoamaan yhteiselle asiakaskunnalle entistä parempaa palvelujen saavutettavuutta.

TYÖYHTEISÖ

Käytännöksi ovat vakiintuneet säännölliset viikkopalaverit perjantaiamuisin, projektikohtaiset tiimipalaverit noin kaksi kertaa kuukaudessa, KEHY -päivät noin kerran kahdessa kuukaudessa, työntekijäkohtaiset kehityskeskustelut ja johtoryhmän palaverit.

Sisäisen tiedonkulun varmistamiseksi työyhteisö kokoontuu joka perjantaiamu viikkopalaveriin, jossa käsitellään edellisellä viikolla esille nousseita merkittäviä asiakastyöhön tai työyhteisön toimintaan liittyviä asioita sekä käydään läpi seuraavan viikon ohjelma kunkin työntekijän osalta erikseen. Työn liikkuvasta luonteesta johtuen pidetään tärkeänä, että jokainen on tietoinen toistensa menemisistä ja tulemisista, jotta turhilta epäselvyyksiltä vältyttäisiin.

Noin joka toinen perjantai viikkopalaverin jälkeen työyhteisö kokoontuu tiimipalaveriin, jossa käydään läpi työyhteisön työskentelyn kehittämiseen, hyvinvointiin ja yhteisen ymmärryksen lisäämiseen liittyviä seikkoja. Toiminnanjohtajan vetämiä KEHY -päiviä pyritään järjestämään noin kerran kahdessa kuukaudessa. Työntekijöiden ja toiminnanjohtajan kehityskeskusteluja käydään noin kaksi kertaa vuoden aikana.

Työhyvinvointi

Työnantaja on järjestänyt työntekijöille ryhmätyönohjausta kerran kuukaudessa Outi Saarelan ohjauksessa. Johdon työnohjaajana jatkaa Riitta Jauhiainen. Työntekijöiden työssä jaksamista tuetaan lisäksi liikuntasetelien muodossa sekä kaksi kertaa vuodessa järjestettävillä virkistyspäivillä.

Koulutus

Työntekijät ovat osallistuneet seuraaviin koulutuksiin vuoden 2009 aikana:

Koulutus	Järjestäjä	Aika
Valtakunnalliset Huu- metyöläisten päivät	DIAK, Helsingin yksikkö	16.-17.4.2009
Osallisuus ja voi- maantuminen arvi- oinnissa JÄRVI-hanke	Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ja Terveiden edistämisen keskus	4.6.2009
Valtakunnalliset Päih- depäivät	Tekry ry	14.-15.9.2009
Pro Bono Kolmannen sektorin johtamisen ja hallitustyön huip- puseminaari	Boardman sekä STKL, Veikkaus Oy Ab, RAY ja SLU	19.10.2009
Palveluohjaussemi- naari - Portti itsenäi- seen elämään	Omaiset mielenterveys- työn tukena ry, Uuden- maan yhdistys	20.11.2009
Lähihoitajaopinnot (Eeva Niemi)	Helsingin Diakoniaopisto	valmistunut 28.2.2009

ELÄMÄNTAITORYHMÄT

(ET-RYHMÄT)

Elämäntaitoryhmä-työmalli eli ET-malli on Omaiset Huumetyön Tukena ry:ssä kehitetty kuntoutusmalli (ET-malli®).

ET-työmalli on ryhmätyön malli. Työmallin avulla vahvistetaan nuoren sosiaalista toimintakykyä ja motivoidaan muutokseen. Malli perustuu psykososiaaliseen kuntoutukseen ja ryhmän käyttöön muutostyön välineenä.

Elämäntaitoryhmiä on ollut vuodesta 1999 vuoteen 2009 asti seitsemän. Kahdeksas elämäntaitoryhmä aloitti kokoontumiset syksyllä 2009. ET -ryhmiin on osallistunut vuosien 1999 - 2009 aikana 81 nuorta.

Kohderyhmä

ET-toiminta on suunnattu 18 - 30-vuotiaille huumeiden käyttäjille.

Tavoite

ET-työmallin tavoitteena on tarjota nuorille mahdollisuus elämänmuutokseen, kehittää vuorovaikutus- ja ongelmanratkaisutaitoja, lisätä itsetuntemusta ja elämänhallintaa sekä nostaa esille jokaisessa nuoressa olevia voimavaroja. Keskeistä ET-toiminnassa on herättää nuoressa halu hoitaa itseään ja auttaa häntä sitoutumaan muutosprosessiin. Ainoa edellytys ryhmään tulolle on se, että nuori toivoo muutosta elämäänsä.

Toiminta

Lähtökohdan työmallille muodostaa nuorista huumeiden käyttäjistä koottu 4-8 hengen ryhmä (ET-ryhmä). Nuoret tapaavat ryhmätoiminnan merkeissä 2-3 kertaa viikossa 11 kuukauden ajan. Nuorten vanhemmillä on oma vertaisryhmänsä. Ryhmätoimintaan osallistuminen on maksutonta.

ET-ryhmätoiminnan ydin on viikoittaisissa ryhmäkokouksissa ja ohjatussa vapaa-ajan toiminnassa sekä leireissä, joita vuoden aikana järjestetään 4-6 kertaa. Nuorten tukena ovat ohjaajien lisäksi samassa elämäntilanteessa olevat muut ryhmän jäsenet.

RESURSSIT

ET-toiminnan rahoitus muodostui RAY:n Ak-avustuksesta, joka vuonna 2009 oli 80 000 euroa. Työpajaan, johon ET -ryhmäläisillä oli mahdollisuus osallistua keväällä -09, saatiin 950 euron avustus Pappa Fest ry:ltä.

Vuonna 2009 Tammikuussa Eeva Niemi aloitti ET-ohjaajana Arja Walleniuksen työsuhteen päätyttyä. Petri Huuonen jatkoi toisena ohjaajana. ET-ryhmä kokoontui edelleen kahdesti viikossa. Ryhmäistunnot pidettiin yhdistyksen asiakastiloissa Pengerkatu 9:ssä. Lisäksi ET-toimintaan kytkeytyvästä vanhempainryhmätoiminnasta vastasi perhetyöntekijä Anne Puonti.

ET-TOIMINTA VUONNA 2009

Kevät 2009 'To Get Connect'

To Get Connect -ryhmä koostui neljästä henkilöstä. Ryhmä aloitti toimintansa jo vuoden 2008 syksyllä. Viimeinen ryhmäistunto pidettiin kesäkuun lopulla 2009. Ryhmäistunnossa käytiin läpi koko ryhmäprosessi sekä tehtiin palautekysely.

Keväällä ryhmäläisillä oli mahdollisuus osallistua kahden kuukauden ajan yhdistyksen tiloissa järjestettyyn terapeuttiseen työ- ja askartelupajaan. Pajalla oli mahdollisuus maalata, painattaa paitoja ja kasseja sekä tehdä hiekka-animaatiota. Ohjaajina toimivat Teija Rask ja Niina Nevalainen. Pajojen tuotokset olivat esillä kesäkuun alussa Pappa Fest ry:n vuosittain järjestettävillä Pappa Festeillä ravintola Dubrovnikissa.

Maaliskuussa vietettiin kolmen päivän mittainen leiri Himoksen hiihtokeskuksessa las-kettelun, saunomisen sekä yhdessä olon merkeissä.

Viimeinen yhteisöleiri vietettiin kesäkuun lopussa Turun saaristossa Nötön saarella. Leiri oli viiden päivän mittainen ja siellä noudatettiin yhteisöhoidon periaatteita. Ryhmäläisille jaettiin tehtävät joka päivälle (ruuan valmistusvuorot, saunan lämmitys, veden kanto, tiskaus jne.) ja kokoonnuttiin muun muassa aamurinkiin päivittäin. Leirillä käytiin läpi myös ryhmän koko ET -prosessi.

Toimintapäiviä järjestettiin kevään aikana kaksi.

Syksy 2009 'Team Joy'

Syksyllä alkaneesta ET-ryhmästä tiedotettiin Helsingin, Espoon ja Vantaan A-klinikoille, HUS:in päihdepsykiatriselle poliklinikalle, opioidiriippuvuuspoliklinikalle (OPRI), Arabianrannan päihdekliniikalle, HDL:n huume kuntoutuspoliklinikalle sekä niihin Helsingin terveyskeskuksiin, joissa saa korvaushoitoa, Helsingin ja Espoon Vinkkeihin, Vantaan H-klinikoille sekä Helsingin nuorisosaamalle ja Helsingin työvoimapalvelukeskukseen Duuriin. Näihin paikkoihin lähetettiin sähköpostia, oltiin puhelimitse yhteydessä sekä tarvittaessa jalkauduttiin.

Yhteydenottoja eri tahoilta, muun muassa A-klinikoilta, sosiaalitoimistoista sekä korvaushoitoklinikoilta tuli jonkin verran. Kaksi ryhmäläistä aloitti ryhmän viranomaisten lähettäminä ja neljä nuorta oli kuullut ryhmästä ”puskaradion” kautta. Uusia ryhmäläisiä tavattiin elokuun aikana.

Kahdeksas ET-ryhmä (Team Joy) käynnistyi syyskuun puolessa välissä. Ryhmässä aloitti kuusi nuorta, joista kaksi poikaa ja neljä tyttöä. ET-ryhmä kokoontui ryhmäistuntoihin syksyn aikana 9 kertaa. Ryhmiin osallistui kuudesta nuoresta aktiivisesti neljä.

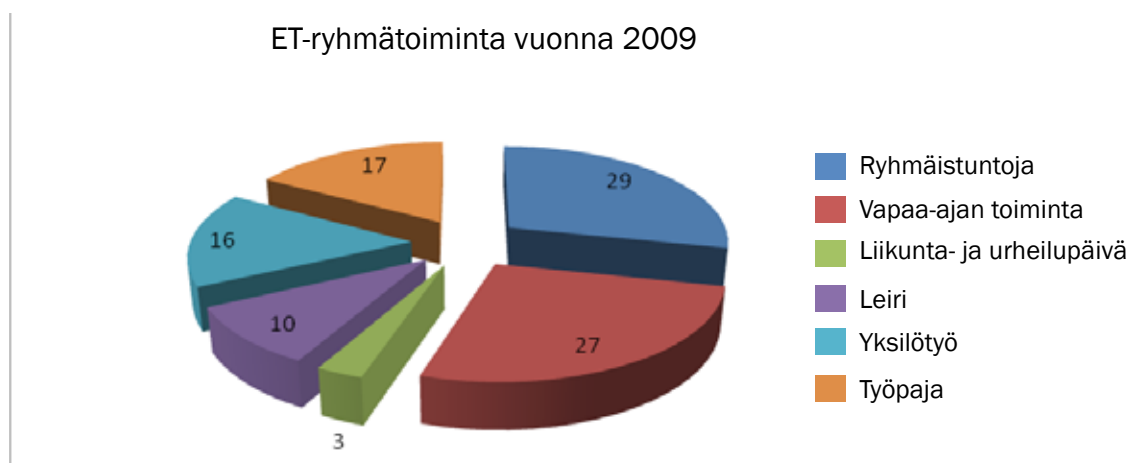
Vapaa-ajan toimintaa järjestettiin syksyn aikana 9 kertaa. Vapaa-ajan toimintaa toteutettiin ryhmän jäsenten toivomukset huomioiden ja taloudellisten resurssien puitteissa. Lisäksi ryhmäläisille järjestettiin itsenäisyyspäivän kunniaksi illallinen. Illalliselle valmistautumiseen kuului pukeutumisen lisäksi meikkaus ja kampaus sekä yksittäisiä ja ryhmävalokuvaus studiossa. Tämän jälkeen oli pöytävarausta ravintolassa.

Lokakuun lopussa järjestettiin ensimmäinen leiri Ensi- ja turvakotienliiton koulutus- ja kuntoutuskeskus Sopukassa. Leirille osallistui kolme nuorta. Ensimmäisen leirin tarkoituksena oli tutustuminen sekä ryhmäytyminen.

Syksyn aikana ryhmäläisten palveluohjauksen tarve keskittyi lähinnä taustatuen antamiseen mm. viranomaiskontakteissa ryhmäistuntojen ohessa.

ASIAKASTYÖN TULOKSET

Oheisessa kuvassa on esitetty ET-ryhmätyöskentely eri toimintojen osalta siten, että kahden ryhmän toiminnat on yhdistetty. Kokonaisuudessa vuonna 2009 järjestettiin 29 ryhmäistuntoa, 27 vapaa-ajan toimintapäivää, 3 urheilupäivää, 10 leiripäivää, 16 yksilötyökertaa sekä 17 työpajapäivää. Suoraan ET-toimintaan liittyviä puheluita ja tekstiviestejä oli noin 400 kpl.

Kuva 1. ET- toimintojen jakaantuminen vuonna 2009

Asiakasprosessin tulokset

To Get Connect: Vuoden 2009 kesän alussa päättyneestä To Get Connect ryhmästä yksi nuori lähti katkaisuhuoltoon, yksi aloitti korvaushoidon ja yksi on jonossa korvaushuoltoon. Ryhmäläiset elivät pääsääntöisesti toimeentulotuella. Yksi ryhmäläisistä sai työttömyyskorvausta. Heillä kaikilla oli vuokra-asunto. Ryhmäprosessin päätyttyä kaikki ryhmäläiset asuivat edelleen vuokralla ja elivät pääasiassa toimeentulotuen varassa.

Team Joy: Syksyllä -09 alkaneesta ryhmästä yksi korvaushoidossa oleva nuori on onnistunut lopettamaan oheiskäytön, saanut lomapäiviä klinikalta ja on vaihtamassa opioidiriippuvuuspoliklinikalta (OPRI) A-klinikan korvaushoitopoliklinikalle. Hän on myös saanut oman vuokra-asunnon. Kaksi ryhmäläistä on aloittamassa vuoden vaihteessa Diakoniasopiston AVUX-kurssin. Kahdella ryhmäläisellä on asunto, kaksi asuu asuntolassa ja yksi poikaystävänsä luona. Kaikki ryhmän nuoret elävät pääasiassa toimeentulotuen varassa.

YHTEENVETO ET-TYÖSTÄ

Elämäntaitoryhmien asiakasprofiili on muuttunut siten, että yhä useampi asiakas on korvaushoidossa tai siihen jonossa. Tämän vuoksi on ilmeistä, että ET-mallia on muokattava korvaushoitoasiakkaille sopivaksi. ET-ryhmätoiminnan on saavutettava suurempi tunnettuus mm. korvaushoitopoliklinikoilla, jotta esimerkiksi asiakkaiden leirille pääsy olisi mahdollisimman vaivatonta klinikoilta myönnettävien lomapäivien sekä -lääkkeiden vuoksi. Hoitotahojen määrä on myös kasvanut ja asiakkaiden on kyettävä kiinnittymään useaan eri paikkaan yhtä aikaa. Tämä vaikeuttaa asiakkaiden sitoutumista ET-toimintaan.

Hoitoonohjaus on helpottunut vuoden 2009 aikana saavutettujen kontaktien vuoksi (Huumeclinikka, Eteläinen A-klinikan Sörnäisten toimipiste).

JÄLKIPOLKU

Jälkipolku hoito-ohjelma on Omaiset Huumetyön Tukena ry:n kehittämä jälkikuntoutusmalli laitostuntoutuksesta kotiutuville päihdeongelmallisille nuorille. Hoito-ohjelmaan voi tulla myös arviointijaksolle A-klinikan läheteellä. Jälkipolkuun tullaan oman kunnan myöntämällä maksusitoumuksella. Hoito-ohjelman pituus on 3 - 6 kuukautta hoitosuunnitelmasta riippuen.

Jälkipolun markkinoinnin ja sen tunnettuuden lisäämiseksi tehtiin systemaattisesti töitä järjestämällä päihdehoitopaikkoihin säännöllisiä infokäyntejä (25 kpl) sekä asiakkaille että työntekijöille.

Vuonna 2009 infokäyntejä pidettiin Hietalinna-yhteisössä, Tervalammen kuntoutuskeskuksessa, Nurmijärven klinikoilla, Munkkisaaren huumeatkaisuyksikössä, Ridasjärven päihdehoitokeskuksessa, Hoitokoti Sillanpirtissä, Kivitasku yhteisössä sekä pääkaupunkiseudun A-klinikoilla ja Nuorisoasemilla.

Kohderyhmä

Kohderyhmänä ovat 18 - 30-vuotiaat päihdeongelmasta toipuvat nuoret.

Tavoitteet

Asiakasprosessin tavoitteita ovat itsenäisyyden vahvistaminen, sosiaalisten suhteiden normalisoituminen, oman päihdesairauden hoitamaan oppiminen, retkahdusvaaran tunnistaminen ja päihteettömään elämään sitoutuminen.

Toiminta

Asiakkaat tarvitsevat oman kuntansa myöntämän maksusitoumuksen jälkihoitoon. Jälkipolku hoito-ohjelmaan osallistuminen maksoi vuonna 2009 1500 euroa/kk. Työskentely perustuu ohjattuun ryhmä- ja yksilötyöskentelyyn, jossa käytetään työmuotoina ratkaisukeskeistä ryhmäterapiaa sekä vertaisvaikuttamista.

Toiminta pitää sisällään:

- kahden ohjaajan palvelut (26 h/viikko)
- päihdeterapeutti ja vastaava ohjaaja
- terapeutin keskusteluryhmä 2 päivänä viikossa
- sosiaalista kuntoutusta 2 päivänä viikossa
- yksilöohjausta ja palveluohjausta työelämään / koulutukseen ohjausta työelämään
- orientoivaa kurssitoimintaa (esim. multimedialinen kurssi)
- verkostoyhteistyötä leiritoimintaa 2 kertaa vuodessa
- toimintapäiviä
- seurat tarvittaessa
- Jälkipolku-ohjelman jälkeinen seuranta 6kk (jokaisella asiakkaalla on myös voimassa oleva kontakti oman paikkakuntansa A-klinikkaan).

Lisäksi jokaiselle Jälkipolkuun osallistuvalla asiakkaalla tehdään yksilöllinen kuntoutussuunnitelma.

RESURSSIT

Jälkipolun rahoitus koostui vuonna 2009 kuntien maksusitoumuksista. Lisäksi Jälkipolkuun saatiin lahjoituksena työpajatoimintaan Stiftelsen 7nde Mars Fonden -säätiöltä 3000 euroa ja Pappa Fest ry:ltä 2900 euroa.

Jälkipolussa työskentelee kokopäivätoimisesti vastaava ohjaaja Ron Furman sekä päihdeterapeutti Teija Rask osa-aikaisena tuntityöntekijänä. Jälkipolku-ryhmä kokoontuu terapiaistuntoihin yhdistyksen Pengerkadun tiloissa.

JÄLKIPOLKU VUONNA 2009

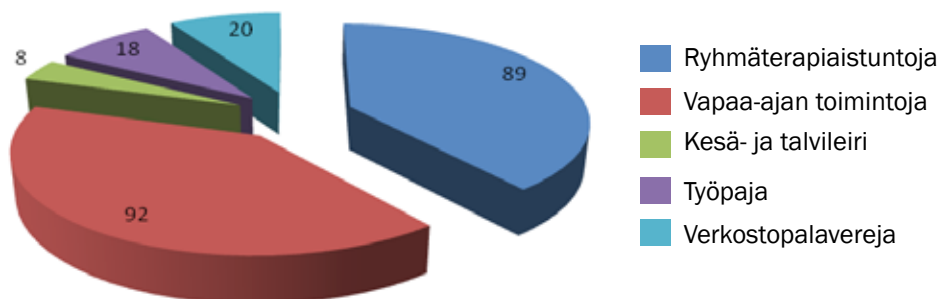
Vuonna 2009 Jälkipolussa oli yhteensä 12 asiakasta, joista kolme lopetti hoidon kesken. Asiakkailla oli takanaan 3-14 kk pituinen hoitojakso päihdehoitolaitoksessa ennen osallistumistaan Jälkipolkuun. Yksi asiakas tuli suoraan A-klinikan lähettämänä avohoidosta. Keskimääräinen hoidossa oloaika oli 5 kuukautta.

Vuonna 2009 maksusitoumuksia myönsivät Helsinki ja Vantaa. Lähettävänä tahoina olivat Tervalammen kuntoutuskeskus, Nurmijärven klinikat, Roihuvuoren tukiasunnot ja A-klinikka.

Jälkipolkutyöskentely lukuina 2009 (tammi-joulukuu):

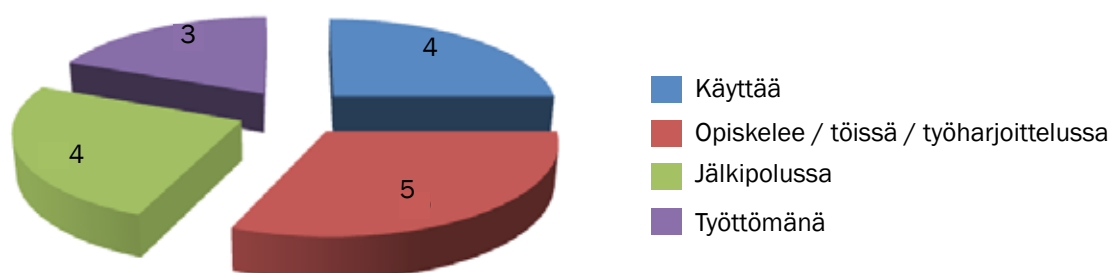
- 89 Jälkipolku-ryhmäterapiaistuntoa
- 92 vapaa-ajan toimintakertaa
- 20 verkostopalaveria
- 4 toimintapäivää
- 1 talvileiri (3 päivää)
- 1 kesäleiri (5 päivää)
- 2 työpajaa.

Jälkipolkutoiminta vuonna 2009

Kuva 2. Jälkipolkutoimintojen jakaantuminen vuonna 2009

Jälkipolun asiakkaat vuonna 2009

Kuva 3. Jälkipolku asiakkaiden elämäntilanne vuonna 2009 (käyttävät asiakkaat eivät jatka Jälkipolussa)

Jälkipolun päätyttyä jälkiseuranta toteutetaan noin puolen vuoden ajan. Vanhoihin asiakkaisiin ollaan yhteydessä puhelimitse. He voivat myös vierailla terapiaryhmissä. Jälkipolussa mukana olleista 8 on pysynyt päihdeettömänä. Heistä kolme on työelämässä, yksi työpajatoiminnassa ja yksi työharjoittelussa. Neljällä asiakkaalla Jälkipolku jatkuu edelleen. Jälkipolun lopettaneilla asiakkailla on aina voimassa oleva kontakti oman paikkakuntansa A-klinikkaan.

YHTEENVETO JÄLKIPOLKUTYÖSTÄ

Pääkaupunkiseudun hoitokokonaisuudessa olevat puutteet näyttäytyivät selkeästi Jälkipolkyöskentelyssä vuonna 2009. Siirtyessään Jälkipolkuun Tervalammen kartanon Neva-yhteisöstä asiakkaat olivat aikaisempaa valmistautumattomampia läpikäymään omaa päihdesairauttaan. Heillä ei ollut kykyä ymmärtää päihdeettömän elämän perusasioita eikä valmiuksia ottaa vastuuta omasta elämästään. Myös asiakkaiden kyvyttömyys sitoutua teki työskentelystä erittäin haastavaa.

Kaikki edellä kuvatut ovat asioita, joita nuoret ovat aiempina vuosina päässeet harjoittelemaan jo laitospäätyttyään ollessaan. Kuntien kiristyneestä taloudellisesta tilanteesta johtuen nuoret saavat nyt yhä harvemmin maksusitoumuksia laadukkaisiin yhteisöhoito- paikkoihin. Tilanteen johdosta Jälkipolussa jouduttiin tekemään jonkin verran muutoksia ryhmätyöskentelyyn.

Suuri edistysaskel yhdistyksen kannalta oli kuitenkin Helsingin kaupungin tekemä päätös myöntää harkinnanvaraisia maksusitoumuksia Jälkipolku hoito-ohjelmalle.

OMATIILA

JOUSTAVAN PALVELUOHJAUKSEN KEHITTÄMISHANKE 2007–2009

Joustavan palveluohjauksen kehittämishankkeen (OmaTila) päämääränä on ollut parantaa huumeiden käyttäjien, huumeekuntoutujien, läheisten ja päihdeperheiden palveluja. Kehittämishankkeen päämääränä on myös ollut rakentaa toimiva kuntayhteistyön muoto. Kehittämishankkeen aikana on kerätty tietoa joustavan palveluohjauksen tarpeista, hyödynnetty jo olemassa olevaa tietoa sekä vahvistettu yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

Joustava palveluohjaus on asiakaslähtöinen prosessi, joka muodostuu asiakkaan ja työntekijöiden välisistä kohtaamisista sekä asioinneista yhdessä asiakkaan kanssa. Se on asiakasta aktivoivaa ja tavoitteellista toimintaa, jossa palveluohjaaja on etujen valvoja. OmaTila tarjoaa mahdollisuuden pysähtyä, tulla kuulluksi ja saada sekä ammatillista apua että vertaistukea.

Kohderyhmä

Kohderymänä ovat heikoimmassa asemassa olevat, pitkään huumeita käyttäneet nuoret sekä heidän läheisensä. Toiseksi kohderyhmäksi oli määritelty päihdeperheet, joissa on alaikäisiä lapsia ja joiden vanhemmilla on päihdeongelma.

Toiminta

Hanke oli seurannan selkiyttämiseksi jaettu seuraaviin osa-alueisiin: avoimet ovet, läheistyö sekä päihdeperhetyö.

Vaikka avoimet ovet ja läheistyö ovat yhdistyksen vakiintunutta toimintaa, niihin on tuotu palveluohjauksellista työtettä. Päihdeperhetyön kehittäminen tuli ajankohtaiseksi omasta asiakaskunnasta nousseen tarpeen myötä.

RESURSSIT

OmaTila on vuodesta 2007 alkaen ollut RAY:n rahoittama projekti. Vuosina 2007–2009 projektille on myönnetty C-avustusta yhteensä 250 000 euroa. Vuonna 2009 rahoitus koostui RAY:n 90 000 euron C-avustuksesta sekä Helsingin kaupungin sosiaaliviraston 16 500 euron järjestöavustuksesta vuokriin ja päihdeperhetyöhön.

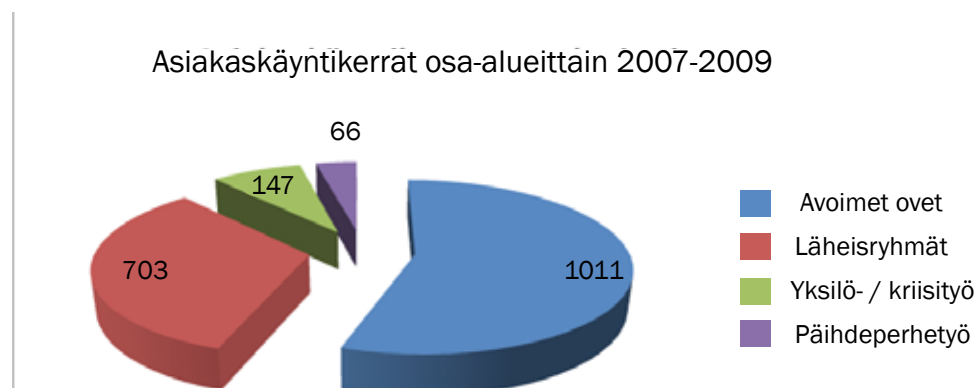
OmaTila-projektin johtamisesta vastasi toiminnanjohtaja Jaana Novitskij. Hallintosihteeri Pia Hiltunen (5/2009 asti) vastasi projektin osalta dokumentoinnista, arvioinnin kehittämisestä sekä tiedottamisesta yhdessä OmaTilaan kuuluvan työryhmän kanssa.

OmaTilassa työskentelivät kokopäivätoimisesti perhetyöntekijä Anne Puonti sekä osa-aikaisesti Eeva Niemi. Anne Puontin tehtäväkuvaan kuului avoimien ovien toiminnan koordinointi ja asiakastyö, läheisryhmien ohjaaminen, läheisten yksilö- ja kriisityö sekä palveluohjaus. Eeva Niemen tehtäväkuvaan kuului päihdeperhetyön koordinointi, avoimien ovien asiakastyö sekä palveluohjaus. Lisäksi avoimien ovien asiakastyöhön sekä palveluohjaukseen osallistuivat ET-ohjaajat Arja Wallenius (8.12.2008 asti) ja Petri Huuonen. Projektiin oli valittu asiantuntijoista koostuva ohjaustyöryhmä, jonka tehtävänä oli kehittää, ohjata ja arvioida projektin etenemistä. Ohjaustyöryhmä kokoontui vuosien 2007–2009 aikana yhteensä 8 kertaa.

Avoimien ovien ja päihdeperhetyön asiakastilana on toiminut Pengerkadun ryhmätila. Läheisryhmät ovat kokoontuneet Hämeentien tiloissa. Palveluohjaus ei ole tilaan sidottua toimintaa, mutta yhdistyksen tiloissa se tapahtuu nuorten osalta Pengerkadun tiloissa ja läheisten osalta Hämeentien tiloissa.

ASIAKASTYÖN TULOKSET

Kuvasta 4 käy ilmi hankkeen osa-alueiden (avoimet ovet, läheistyö ja päihdeperhetyö) asiakaskäynnit vuosina 2007–2009. Suurimmat asiakaskäyntimäärät olivat avoimissa ovissa, yhteensä 1011 kertaa. Läheisryhmissä oli 703 käyntikertaa. Läheistyöhön kytkeytyvässä yksilö- ja kriisityössä käyntikertoja oli 147 ja päihdeperhetyössä 66.

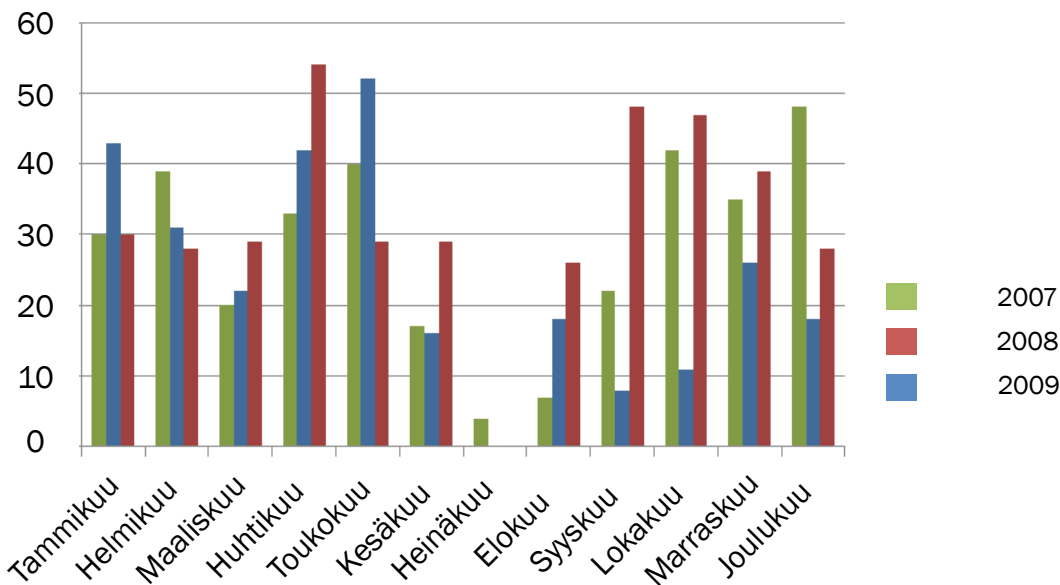
Kuva 4. OmaTila-hankkeen asiakaskäyntikerrat osa-alueittain 2007 -2009 (ei huomioitu leiri- / retki- / eikä virkistystoimintakertoja)

AVOIMET OVET

Avoimet ovet tarjoavat matalan kynnyksen palveluja: ei vaatimusta päihteettömyyteen, voi asioida nimimerkillä, ilman ajanvarausta, lähetettä tai vaatimusta sitoutumiseen.

Vuosien 2007–2009 aikana avoimien ovien toimintaa järjestettiin mahdollisuuksien mukaan kaksi kertaa viikossa. Avoimissa ovissa on ollut asiakkaita kerrallaan 2–19. Avoimien ovien päiviä on ollut 152. Toimintapäiviä järjestettiin 37 kertaa. Asiakkailla on myös ollut mahdollisuus osallistua erilaisiin työpajoihin avoimien ovien yhteydessä. Uutena matalan kynnyksen toimintana syyskuusta joulukuuhun 2009 toteutettiin naisten työpaja. Henkilökuntaa avoimissa ovissa on aina paikalla vähintään kolme työntekijää.

Kuvasta 5 käy ilmi avoimien ovien asiakasmäärät vuosina 2007–2009. Asiakasmäärät ovat olleet erittäin vaihtelevia eri syistä johtuen. Esimerkiksi kiinteistössä tapahtuneen vesivahingon vuoksi asiakastilat jouduttiin pitämään suljettuina syys–lokakuussa 2008. Lisäksi asiakkaiden elämäntilanteissa tapahtuneet muutokset, esim. lisääntynyt päihteiden käyttö, heijastuvat notkahduksina asiakasmääriin.

Kuva 5. Avoimien ovien asiakasmäärien vertailu vuosilta 2007, 2008 ja 2009

Palveluohjaus avoimissa ovissa

Asiakkaat ovat tarvinneet tukea niin omassa elämänhallinnassaan kuin myös asunto-, Kela-, terveydenhoito- ja toimeentulotukiasioiden selvittämisessä sekä ohjauksessa eri päihdepalvelujen piiriin. Eteläisen A-klinikan Sörnäisten toimipisteen psykiatrisen sairaanhoitaja sekä Huumeklinikan palveluohjaaja ovat käyneet avoimissa ovissa syyskuusta 2009 alkaen 1-2 kertaa kuukaudessa. Asiakkailta on näin ollut mahdollisuus yhdistyksen tiloissa tapahtuvaan hoidontarpeen arviointiin.

Palveluohjausasiakkaat on jaettu kolmeen eri ryhmään. Aika on kuvattu periodina:

Satunnaiset asiakkaat

Tarvitsevat satunnaisesti palveluohjausta, n. 1-2 krt.

Periodi: 0–1kk

Ajoittaiset asiakkaat

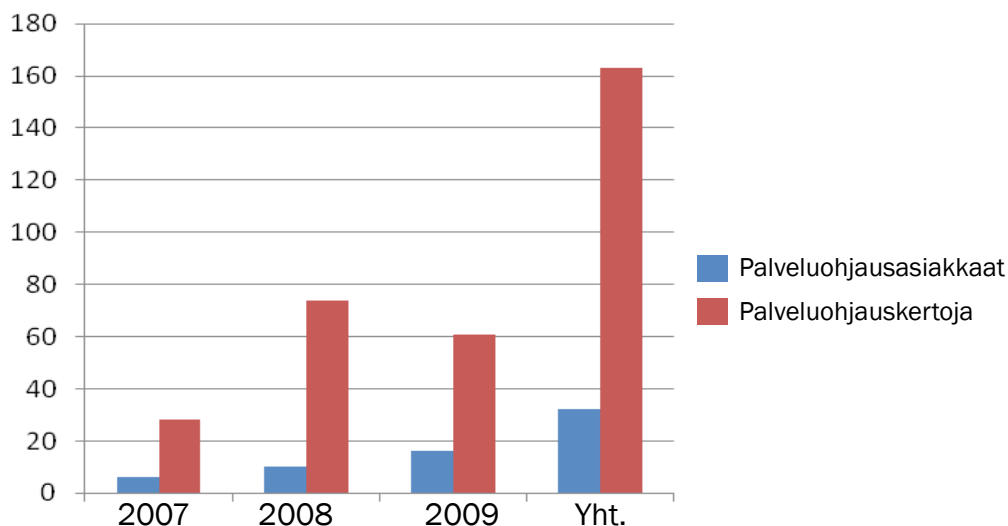
Ajoittaisilla tarkoitetaan palveluohjauksessa olevia asiakkaita, jotka saattavat olla poissa 0,5–1 vuoden. Asiakkaat palaavat palveluohjaukseen, kun tarvitsevat tukea.

Periodi: 1–3 kk

Intensiiviset asiakkaat (Kuva 6)

Intensiivisillä tarkoitetaan palveluohjauksessa olevia asiakkaita, jotka tarvitsevat työntekijältä runsasta palveluohjausta asioidensa hoitoon. Tällaisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi muistutukset asiointiajoista puheluin tai tekstiviestein, tukeminen asioiden hoitamisessa A-klinikan, Kelan ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Periodi: 3 kk–1 v

Kuva 6. Intensiivisessä palveluohjauksessa olleiden asiakkaiden määrä ja palveluohjaukset vuosina 2007–2009

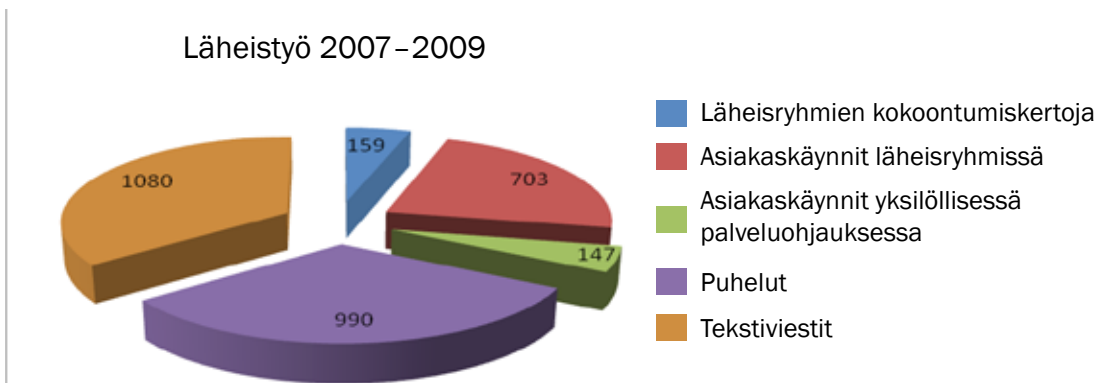
LÄHEISTYÖ

Vertaistukeen perustuvia läheisryhmiä on vuosina 2007–2009 ollut toiminnassa yhteensä viisi, kaksi suljettua vertaisryhmää, yksi avoin vertaisryhmä, huumeisiin menehtyneiden nuorten läheisille suunnattu sururyhmä sekä kolme kertaa kokoontunut sisarsururyhmä.

Läheisille on järjestetty yhteensä seitsemän luentoa eri aiheista, kuten ”Masennus ja siitä toipuminen”, ”Huumeepoliisin työ” sekä ”Päihderiippuvuudesta toipuminen”. Lisäksi läheisillä on ollut mahdollisuus osallistua teatteri-iltoihin, Tallinnan matkalle, kahdelle viikonloppuleirille sekä nuorten ja läheisten yhteiselle leirille.

Palveluohjaus läheistyössä

Läheisille on tarjottu mahdollisuutta yksilö- ja kriisikeskusteluihin sekä puhelintukea sovittuna ajankohtana. Sisällöltään keskustelut ovat olleet vanhempien tai sisarusten huolta perheenjäsenen huumeiden käytöstä, omasta jaksamisesta, pelkoa syntyvän lapsen tai huostaan otetun lapsen puolesta, sekä tuen hakemista arkipäivästä selviytymiselle.

Kuva 7. Läheistyön määrälliset tulokset 2007–2009

PÄIHDEPERHETYÖ

Päihdeperhetyössä on ollut mukana kuusi perhettä. Säännöllisesti osallistuvia oli kolme kahden hengen perhettä. Avoimien ovien kautta tavoitettiin neljä raskaana olevaa äitiä. Projektin aikana päihdeperhetyön kohderyhmäksi määrittäytyivät raskaana olevat päihteitä käyttävät naiset ja heidän kumppaninsa.

Palveluohjaus päihdeperhetyössä

Asiakkaat ovat pohtineet omia mahdollisuuksiaan, punninneet voimavarojaan, harkinneet hoitoon hakeutumista sekä valmiuksiaan olla äitinä. Osa on keskustelujen tuloksena päätenyt raskauden keskeytykseen, osa taas päättänyt pitää lapsensa. Kummassakin tapauksessa palveluohjaaja on tukenut ja kulkenut rinnalla.

Tavoitetut asiakkaat ovat pääasiassa olleet yhdistyksen toiminnassa aiemmin mukana olleita nuoria, jotka ovat tarvinneet apua saatuaan kuulla raskaudesta. He ovat uskaltaneet kertoa raskaudesta sen hyvin varhaisessa vaiheessa, ennen kuin ovat puhuneet siitä muualla. Tämä johtunee siitä, että asiakassuhteet ovat olleet pitkäkestoisia ja työntekijän ja asiakkaan välille on vuosien varrella syntynyt luottamus.

YHTEENVETO HANKKEESTA

Kehittämishankkeen aikana huomattiin, että OmaTila - ET - Jälkipolku muodostavat yhdessä erinomaisen palvelukokonaisuuden. Ne voidaan nähdä portaina, joissa OmaTila on ensimmäinen (ei vaatimuksia), ET toinen (vaatii sitoutumista) ja jälkipolku kolmas (vaatii itsensä kanssa työskentelyä). Palvelukokonaisuus toimii myös toisinpäin retkahduksen sattuessa. Nuori ei jää missään vaiheessa ilman tarvitsemaansa tukea ja apua.

OmaTilassa toteutuu paitsi vertaistuki, myös mahdollisuus ammattiapuun. Tila tarjoaa lisäksi muille verkostotoimijoille mahdollisuuden asiakaskontakteihin. Asiakassuhteet ovat luonteeltaan pitkäkestoisia, mikä mahdollistaa avoimuuden ja luottamuksen kehittymisen asiakkaan ja työntekijän välille. Tämä on osaltaan kasvattanut palveluohjauksen hakeutuvien asiakkaiden määrää.

Läheisten ja omaisten kanssa tehtävästä kriisityöstä tullaan luopumaan, jotta ei tehtäisi päällekkäistä työtä muiden järjestöjen kanssa. Asiakkaat ohjataan Irti Huumeista ry:een joustavan palveluohjauksen keinoin. Omaistyötä tullaan kuitenkin jatkamaan ET-työmallin puitteissa.

Projektin aikana selkiytyi, että päihdeperhetyö on syytä sisällyttää yhdistyksen perustason asiakastyöhön eikä sitä ole tarve eriyttää omaksi työmuodokseen. Yhdistyksen työntekijät tavoittavat palveluohjauksen ja avoimien ovien kautta kohtuullisen määrän päihteitä käyttäviä raskaana olevia naisia jo nyt, ja siksi nimenomaan näitä tuen muotoja tulisikin tulevaisuudessa vahvistaa mm. vertaistyon keinoin. Yhdistyksen päihdeperhetyössä toteutuu pääsääntöisesti ns. varhaisen puuttumisen malli.

OmaTila – Joustavan palveluohjauksen kehittämishankkeesta on laadittu erillinen loppuarviointi.

SOPI JIKKO SENEGAL

Yhdistys oli hakenut Suomen Ulkoasiainministeriöltä (UM) kehitysyhteistyömäärärahaa Senegalissa vuosina 2009–2012 toteutettavalle hankkeelle. Ministeriön kehityspoliittinen osasto myönsi kehitysyhteistyötukea aluksi yhdelle vuodelle hankkeen valmistelua varten. Vuoden 2009 aikana yhdistyksen tehtävänä oli ”vahvistaa yhteistyökykyään ja kapasiteettiaan toteuttaa suunniteltu hanke tulevaisuudessa sekä saada näyttöä vastaapuolen sitoutuneisuudesta hankkeen toteuttamiseen”.

Hankkeen tavoitteet

SOPI JIKKO -hankkeen tavoitteena on kehittää Senegaliin soveltuva huume kuntoutusmalli, jolla torjutaan huumeiden käytön aiheuttamia sosiaalisia ongelmia yhteisöissä. Malli kehitetään Dakarin esikaupunkialueen Diamaguene Sicap Mbaon Oikeustalon toiminta-alueella, josta se on tarkoitus tulevaisuudessa saattaa koko maan Oikeustalo-verkoston käyttöön.

Hankkeen välitön tavoite on auttaa Diamaguene Sicap Mbaon alueella asuvia huumeriippuvaisia tai huumeiden salakuljetuksesta tuomittuja nuoria kuntoutumaan, tukea heidän perheitään ja pyrkiä integroimaan heidät yhteiskuntaan. Hankkeen tavoitteena on myös luoda viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja paikallisten asukkaiden yhteistyöverkosto tiedon kanavoimiseksi.

Kohderyhmä

Diamaguene Sicap Mbaon kunnan alueen nuoret huumeiden käyttäjät, joita on arviolta 10–20 % kyseisen ikäryhmän asukkaista sekä heidän perheensä:

- 8–25 vuotiaat syrjäytymisuhan alla olevat huumeita käyttävät tytöt ja pojat
- nuoret huumeiden käytöstä tai salakuljetuksesta tuomitut vangit tuomionsa loppuvaiheessa
- kuntoutusohjelmaan osallistuvien nuorten perheet

RESURSSIT

Ulkoasiainministeriö myönsi 14.11.2008 tekemällään päätöksellä Omaiset Huumetyön Tukena ry:lle yhteensä 60 000 euroa vuodelle 2009 tulevan SOPI JIKKO -hankkeen valmistelua varten.

Yhdistyksen osalta vastuuhenkilöksi oli nimetty toiminnanjohtaja Jaana Novitskij ja Ron Furman hänen avustajakseen. Projektikoordinaattoriksi ja henkilöstöpäälliköksi Senegalissa nimettiin Lamine Touré. Toiminnanohjaajana ja Senegalissa tapahtuvan yhteistyön koordinoijana toimii Diamaguene Sicap Mbaon Oikeustalon koordinoitukomitean puheenjohtaja Ibrahim Diatta. Helmikuun alusta lukien hankkeeseen palkattiin sosiaalityöntekijäksi Samba Badiane, joka vastaa nuorten kuntoutujien ja heidän perheidensä kanssa tehtävästä asiakastyöstä.

Työpajojen osalta yhteistyökumppanina on senegalilainen RIAC-kulttuurikeskus, jonka nuoret ohjaajat tarjoavat kuntoutujille sekä terapeutista että taidollista osaamista kehittävä työpajatoimintaa.

Helmikuun lopussa SOPI JIKKO muutti vuokraamiinsa tiloihin osoitteeseen Darou Salam 2 № 109.

ASIAKASTYÖN TULOKSET

Neuvottelut Thiaroyen psykiatrisen sairaalan kanssa käynnistyivät helmikuussa 2009. Sairaalan sosiaalityöntekijät ohjasivat 14. huhtikuuta ensimmäiset 10 kuntoutujaa SOPI JIKKO -hankkeeseen. Nuoret olivat läpikäyneet sairaalassa vieroitushoidon, jonka jälkeen yhteistyö jatkui lääkinnällisen tarkkailun osalta kuntoutujien ollessa samanaikaisesti SOPI JIKKO -toiminnan piirissä.

Ensimmäinen kuntoutujille suunnattu kahden kuukauden mittainen työpaja käynnistyi 15. huhtikuuta RIAC-keskuksen ohjaajien toimesta. Työpajoja pidettiin vuoden mittaan yhteensä neljä kappaletta: elokuvatyöpaja, animaatiotyöpaja, ATK-taitopaja sekä kankaanpainanta- ja ompelutyöpaja. Kuntoutujat jakaantuivat työpajoihin oman kiinnostuksensa ja tarpeensa mukaan.

Kaksi päivää kuntoutujien siirtymisestä SOPI JIKKO -hankkeen piiriin kolme nuorta jouduttiin palauttamaan sairaalaan heidän heikon psyykkisen tilansa vuoksi. Tämän jälkeen kohderyhmää tarkennettiin yhteisissä neuvotteluissa sairaalan kanssa. Todettiin, että hankkeeseen tulevien nuorten ensisijaisen diagnoosin tulee olla päihdeongelma, ei psyykinen sairaus.

Kolme ensimmäistä viikkoa olivat hyvin vaativia, johtuen kuntoutujien ujoudesta, salailusta sekä luottamuksen puutteesta ohjaajia kohtaan. Työskentelyn edetessä kuntoutujat alkoivat kuitenkin olla yhä yhteistyökykyisempiä, ottivat ahkerasti osaa työpajatoimintaan ja omaksuivat keskuksen säännöt. Kehityksen ovat mahdollistaneet SOPI JIKKO keskuksen osaava henkilöstö, sujuva yhteistyö psykiatrisen sairaalan kanssa sekä RIAC kulttuurikeskuksen ammattitaitoiset ohjaajat.

Asiakaspalaute

"Alku oli vaikea, ei oikein ymmärtänyt mistään mitään. Mutta kun tehtävät selvisivät niin kaikki rupesi sujumaan. Kun oli hyvät välineet ja kun Samba ja muut auttoivat, niin opittiin enemmän."

"Ohjaajat ovat tosi hyviä. Vähitellen olemme ymmärtäneet paljon. Myös ne... keskittymisleikit, niistä oppii paljon kun ollaan yhdessä. Ollaan täällä kuin perheessä. Keskustellaan. Kotona ei ikinä keskustella eikä puhuta mistään... Meidän uskomme tulevaisuuteen on palannut. Yksi hyvä juttu on myös urheilu. Samba vie meidät joka keskiviikko rannalle pelaamaan korista..."

"Fysiikka parantunut - ja mielenterveys myös. Illalla nukkumaan mennessäni ajattelen - huomenna menen Keskukseseen. Tuntuu hyvältä. Äitini sanoo, että olen paljonkin muuttunut."

"Ei voi puhua kuin edistyksestä. Ohjaajien ansiosta olemme vähentäneet mm. tupakan kulutusta... Oltiin sammuneita, nuokuttiin. Ei uskottu, että ikinä tulisi tämän kaltainen mahdollisuus!"

"Täällä vallitsee toisten kunnioittaminen (le respect). Alussa pidettiin usein kokouksia polttamisesta. Tehtiin sääntöjä jotka kaikki hyväksyi. Tupakanpoltto väheni paljon. Songolla oli aluksi ongelmia, mutta nyt se haukkuu Barrya, että savustaa kuin öljyjälöstamo!"
"Opin kankaanpainantaa. Erilaiset aineet sekoitetaan, kangas laitetaan sinne tai sulavaan steariiniin leima ja sitten kankaalle. Sen jälkeen kangas laitetaan värikattilaan. Pidin siitäkin."

"Eilen ohjaaja pyysi minua tekemään laulun AIDSista siihen tekemäämme filmiin. Tein sen. Haluaisin kovasti tehdä musiikkivideon."

"Ja ne retket! Gorée oli tosi hieno kokemus! Käytiin Orjien talossa. Muut eivät huomanneet, että ollaan sairaita. Olemme oppineet miten pitää käyttäytyä matkimalla ohjaajia. Nyt tiedetään myös keskuksen ulkopuolella miten pitää käyttäytyä. Eikä enää ole ongelmia perheidenkään kanssa. Ei myöskään yhteiskunnassa muuten."

YHTEENVETO VUODESTA 2009

SOPI JIKKO keskuksen toiminta on käynnistynyt hyvissä merkeissä. Keskuksen työntekijät sekä ohjaajat omaavat paljon asiantuntemusta niin perhe- ja erityisnuorisotyöstä kuin myös erilaisten kädentaitojen ja ryhmätyön keinojen hyödyntämisestä terapeuttisessa työskentelyssä. Huumetyön asiantuntemusta on pystytty suomalaisten kouluttajien toimesta lisäämään. Koulutuksen avulla hankkeeseen on viety myös laadun arvioinnin osaamista sekä välineitä.

Monelta suunnalta on osoitettu suurta kiinnostusta SOPI JIKKO hanketta kohtaan. Senegalissa ei ole tähän mennessä ollut käytössä mitään kuntoutusohjelmaa huumeiden tai muiden päihteiden käyttäjille. Vankilatuomio on ollut ainoa huumeiden käyttäjiin tai niiden salakuljettajiin (usein naisia) kohdistunut toimenpide. Nyt on herätty siihen, että vankila ei ole oikea paikka ehkäistä jo ennestään vaikeassa elämäntilanteessa olevien nuorten (lukutaidottomuus, köyhyys, osattomuus) palaamista rikollisen toiminnan pariin. Siksi paikallisten viranomaisten, kuten poliisipäällikön, aliprefektin sekä piirisyöttäjän kanssa on sovittu, että nuoret voisivat tietyin ehdoin korvata vankilatuomion kiinnittymällä SOPI JIKKOn toimintaan.

Lähtötilanne on ideaali: yhteistyökumppanina Oikeustalo - vasta muotoutumassa oleva kansalaisjärjestölähtöinen instituutio, joka nimenomaan hakee uusia työtapoja rikollisuudesta ja syrjäytymisestä aiheutuvien ongelmien ehkäisemiseksi, paikallisten asukkaiden ja viranomaisten tuki sekä muiden toimijoiden, kuten PLAN Senegalin ja UNODC:n kiinnostus yhteistyöhön.

Vuoden 2009 tärkeimmät saavutukset olivat:

- yhteistyösopimuksen allekirjoittaminen Diamaguene Sicap Mbaon Oikeustalon ja Omais-
set Huumetyön Tukena ry:n välillä
- työpajatoimintaa koskevan yhteistyösopimuksen allekirjoittaminen RIAC-kulttuurikes-
kuksen ja SOPI JIKKO -hankkeen välillä
- Senegalin sisäasiainministeriön allekirjoittama suosituskirje SOPI JIKKO -hankkeesta
- yhteistyön vakiinnuttaminen Thiaroyen psykiatrisen sairaalan (CHNPT) kanssa
- kuntoutujaryhmän vastaanottaminen ja asiakastyön käynnistäminen
- työpajatoiminnan käynnistyminen
- työntekijöiden ja työpajaohjaajien koulutus huhtikuussa sekä marraskuussa 2009
- toiminnan esittely muun muassa oikeus- ja sisäasiainministeriölle, ministeriöiden huu-
meidenvastaiselle komitealle (CILD), YK:n huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vas-
taavan järjestön (UNODC) Senegalin edustajalle sekä muille samansuuntaisille toimijoille
(Centre Jacques Chirac, ONG Jamra, A.E.M.O. ym.) ja toimintaa lähellä oleville viranomais-
tahoille
- hankkeen lanseeraustilaisuus 28.4. oli suunnattu kaikille tärkeimmille sidosryhmille.
Tilaisuudessa olivat läsnä muun muassa kaupunginjohtaja, sisäasiainministeriön huu-
meosaston johtaja, prefekti, alueen eri kansalaisjärjestöjen edustajat sekä muut tärkeät
yhdyshenkilöt. Lisäksi paikalla oli myös lehdistön, radion ja kahden eri valtakunnallisen
TV-kanavan edustajia.

YHTEISTYÖ MUIDEN TOIMIJOIDEN KANSSA

Omaisat Huumetyön Tukena ry tekee yhteistyötä viranomaisten, päihde- ja nuorisotyön järjestöjen, hoito- ja kuntoutusyksiköiden sekä oppilaitosten kanssa. Yhteistyökumppaneita käytännön työn tasolla ovat olleet pääasiassa pääkaupunkiseudun sosiaalitoimistot, nuorisoasemat, A-klinikat, korvaushoitoklinikat sekä kuntoutus- ja asumisyksiköt.

Vuoden 2009 helmikuussa Helsinki teki päätöksen Jälkipolku hoito-ohjelman liittämistä kaupungin ostopalvelujen piiriin. Kaupunki ostaa palvelua maksusitoumuksilla tarpeen mukaan.

Liikkuvien palvelujen verkosto on jatkanut kokoontumistaan OHT ry:n aloitteesta. Verkostossa on mukana 20 pääkaupunkiseudun päihde- ja mielenterveyssektorin toimijaa. Verkostossa on pohdittu muuan muassa liikkuvien palvelujen merkitystä sekä keinoja hyödyntää entistä paremmin kentän osaamista. Tarkoituksena on ollut tarkastella erilaisia verkostoitumisen vaihtoehtoja, yhteisiä nimittäjiä ja löytää uudenlaisia keinoja asiakkaiden auttamiseksi. Työryhmä kokoontui vuonna 2009 kolme kertaa. Vuoden viimeinen kokoontuminen oli 17.12.2009 ja työryhmä jatkaa kokoontumistaan vuonna 2010.

Yhdistys on osallistunut myös Helsingin Vinkkitoiminnan osaksi syntyneen VETY-ryhmän sekä HUUKO3-hankkeen laajentuneen toimijaverkoston työhön. Siinä on pyritty jatkaamaan huumeiden käyttäjien hyvinvointia edistävän vertaistuen vaikuttavuuden näkyväksi tekemistä mm. poliittisille päättäjille ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmälle. VETY-verkosto kokoontui vuonna 2009 yhteensä kahdeksan kertaa.

Yhteistyö ”Pappasäätiön” (muuan muassa Mika Kaurismäki ja Samuli Edelman) kanssa käynnistyi hyvissä merkeissä. Pappasäätiöksi kutsuttu Pappa Fest ry tuki OHT ry:ssä toteutettavaa työpajatoimintaa yhteensä 6 700 eurolla vuonna 2009. Yhdistysten yhteisenä tempauksena Ravintola Dubrovnikissa järjestettiin 5.6.2009 Pappa Fest, jonne OHT ry:n nuoret olivat tehneet mm. julisteita, t-paitoja ja kasseja. Nuoret autoivat myös tilaisuuden järjestämisessä ja lipunmyynnissä.

Pitkä yhteistyö Diakonia-ammattikorkeakoulun sekä Helsingin Diakonissalaitoksen kanssa on jatkunut. Vuonna 2009 valmistui kaksi opinnäytetyötä: *AVOIMET OVET – Miten toiminta tukee nuoria huumeiden käyttäjiä ja mitä he tarvitsevat asiakkaina?* sekä *”ILMAN TÄTÄ JUTTUU EN TIIÄ MISSÄ OISIN NYT” – Jälkipolku hoito-ohjelman merkitys nuoren huumeikuntoutujan elämään.*

Tekry:n vetämä JÄKKRIT-prosessi 2008–2009 saatiin vietyä päätökseen. Tavoitteena oli järjestöjen yhteisten koulutussisältösuositusten esiin nostaminen ja edelleen kehittäminen OPM:n ja STM:n työryhmien laatimien suositusten pohjalta. Työskentelyn tuloksia esiteltiin Tekry:n toimesta muun muassa Valtakunnallisilla päihdepäivillä 15. - 16.9.2009 nimikkeellä: *Miten osoitetaan koulutuksen laatu? Laatuksiteerit päihdetyön koulutukseen.* Järjestöjen huumausaineohjelman (JHO) aiemmin laatinut työryhmä viimeisteli toukuussa ilmestyneen JHO-julkaisun *Järjestöt huumetyötä kehittämässä, Järjestöjen huumausaineohjelma 2006 - 2008.* OHT ry esitteli siinä omaa vertaistoimintaansa ET-työmlä esimerkkinä käyttäen.

VAIKUTTAMINEN, TAPAHTUMAT JA KAMPANJAT

Yhdistys järjesti Helsingin huumehoitotilannetta käsittelevän tiedotustilaisuuden Helsingin kaupunginvaltuutetuille heidän omasta toivomuksestaan. Valtuutettuja kiinnosti erityisesti mahdollisuus vaikuttaa huumehoitoon budjetin keinoin. Tapaaminen järjestettiin viikkoa ennen kaupungin budjettineuvotteluja 2.10.2009 yhdistyksen Pengerkadun tiloissa.

Yhdistyksen toimintaa esiteltiin laajasti yhteistyöverkostoille (A-klinikat, sosiaalityöntekijät, jalkautuva mielenterveystyö) yhdistyksen Pengerkadun tiloissa 11.9.2009. Tilaisuuteen osallistui 12 henkilöä eri toimipisteistä.

Yhdistys oli vuonna 2009 kymmenettä kertaa mukana järjestämässä syksyistä kynttilätapahtumaa ja muistotilaisuutta. Tilaisuuden tarkoituksena oli tarjota läheisille mahdollisuus hiljentyä muistamaan menetettyjä rakkaitaan. Lisäksi tapahtumalla on pyritty muistuttamaan huumehoidon tärkeydestä mm. huumekuolematilannetta seuraamalla ja tuomalla asia julkisen keskustelun piiriin.

Muita tilaisuuden järjestäjätahoja olivat Aseman Lapset ry, Helsingin tuomiokirkkoseurakunta, Stop Huumeille ry, Kris ry, Rrti Huumeista ry sekä viime vuonna uusina yhteistyökumppaneina mukaan tulleet Suomen Sairaanhoidtajain Kristillinen Seura ry, Suomen Valkonauhaliitto ry, Tuomasyhteisö ry ja Youth Against Drugs ry.

Yhdistys osallistui myös vuosittain järjestettävään Anna lapselle raitis joulu –kampanjaan sekä YK:n huumeiden vastaisen päivän Value Life tapahtumaan.

AVUSTUKSET JA LAHJOITUKSET

Vuoden 2009 rahoitus koostui seuraavista avustuksista sekä Jälkipolun kuntaosuuksista:

ET-ryhmätoiminta	80 000 euroa	RAY toiminta-avustus AK2
ET-ryhmien koordinaointi (hallinto)	50 000 euroa	RAY toiminta-avustus AK4
OmaTila-projekti	90 000 euroa	RAY projektiavustus C7
Jälkipolku hoito-ohjelma (JP)	56 250 euroa	Kuntien ostopalvelut
Jälkipolku-työpaja	3 000 euroa	Stiftelsen 7nde Mars Fonden
SopiJikko, Senegal	60 000 euroa	Ulkoasiainministeriö
Yksityinen lahjoitus	1 354 euroa	Mikko Aalto
Työpajatoiminta	6 700 euroa	Pappa Fest ry
Perhetyö ja toimitilavuokrat	16 500 euroa	Helsingin sosiaaliviraston järjestöavustus

VUODEN 2009 TALOUSARVIO

Vuosi 2009 toteutui suunnitellusti ja yhdistyksen talous oli vakaalla pohjalla. Kulut vastasivat pääpiirteissään talousarviota. Vuoden lopussa tehdyssä budjettitarkistuksessa lisäykset kohdennettiin lähinnä markkinointi- ja viestintäkuluihin sekä kaluston hankintakuluihin, koska toisaalla oli pystytty jonkin verran säästämään. Muutokset jäivät alle 3 000 euron. Tilikauden ylijäämä oli 18,19 euroa.

Tuloslaskelmaa koskevat tiedot

RAY avustukset

Raha-automaattiyhdistykseltä saatu 80 000 euron suuruinen AK2-avustus on kohdistettu avustuspäätöksen mukaisesti nuorten Elämäntaitoryhmätoimintaan. Avustuksesta on jaksotettu saatuihin ennakoihin käyttämätön osuus 8 583,09 euroa per 31.12.2008. Raha-automaattiyhdistys myönsi vuodelle 2009 myös 50 000 euron suuruisen AK4-avustuksen Elämäntaitoryhmätoiminnan koordinaointiin. Avustus nostettiin ja käytettiin kokonaan vuoden 2009 aikana.

Vuonna 2007 aloitettuun Raha-automaattiyhdistyksen tukemaan Joustavan palveluohjauksen kehittämissuunnitelmaan (OmaTila 2007 - 2009) myönnettiin C7-avustusta vuodelle 2009 yhteensä 90 000 euroa, josta nostettiin vuonna 2009 yhteensä 85 000 euroa. Loppuosa 5 000 euroa on kirjattu siirtosaamisiin 31.12.2009, koska kulut syntyivät jo vuoden 2009 aikana.

Saadut avustustuotot ja syntyneet kulut esiintyvät tuloslaskelmassa muun varsinaisen toiminnan ryhmässä.

Avustukset Ulkoasiainministeriöltä

Ulkoasiainministeriö myönsi vuonna 2009 käynnistyneelle, Senegalissa toteutettavalle Sopi Jikko -projektille yhteensä 60 000 euroa avustusta. Avustusta nostettiin 46 272,74 euroa. Avustuksesta on jaksotettu saatuihin ennakoihin käyttämätön osuus 13 727,26 euroa per 31.12.2009.

Projektin tavoitteena on viedä yhdistyksen toimialaan liittyvää osaamista Senegaliin.

Henkilöstöä koskevat tiedot

Yhdistyksellä oli vuonna 2009 keskimäärin kuusi vakituista työntekijää. Lisäksi on käytetty tilapäistä henkilökuntaa, joille on maksettu palkkioita. Päätoimisen henkilökunnan lukumäärä vuoden 2009 lopussa oli viisi.

Henkilöstökulut	1.1.-31.12.2009	1.1.-31.12.2008
Palkat ja palkkiot	175 135,98	185 724,08
Eläkekulut	28 698,62	29 998,70
Muut henkilösivukulut	5 629,20	7 816,20
Henkilöstökulut yhteensä	209 463,80	223 538,98

TILINPÄÄTÖS 2009

TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2009

Tuloslaskelma	1.1.-31.12.2009	1.1.-31.12.2008
Varsinainen toiminta		
Tuotot	340 023,15	309 109,12
Kulut		
Henkilöstökulut	209 463,80	223 538,98
Muut kulut	147 441,49	356 905,29
Tuotto-/kulujäämä	-16 882,14	-5 559,07
Varainhankinta		
Tuotot	16 938,90	5 325,00
Kulut	0,00	0,00
Tuotto-/kulujäämä	56,76	-234,07
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	0,00	0,00
Kulut	-38,57	0,00
Tuotto-/kulujäämä	18,19	-234,07
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	18,19	-234,07

TASE 31.12.2009

Tase	31.12.2009	31.12.2008
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat		
Siirtosaamiset	27 410,67	28 271,31
Rahat ja pankkisaamiset	37 573,21	17 061,52
Vaihtuvat vastattavat yhteensä	64 983,88	45 332,83
Tuotto-/kulujäämä	<u>64 983,88</u>	<u>45 332,83</u>

VASTATTAVAA

Oma pääoma		
Toimintapääoma	10 977,52	11 211,59
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	18,19	-234,07
Oma pääoma yhteensä	10 995,71	10 977,52
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Ennakkomaksut	22 310,35	7 959,80
Ostovelat	1 684,69	1 683,99
Siirtovelat	27 006,40	20 343,21
Muut lyhytaikaiset velat	2 986,73	4 368,31
Lyhytaikainen yhteensä	53 988,17	34 355,31
	<u>64 983,88</u>	<u>45 332,83</u>

HENKILÖSTÖ

Jaana Novitskij
Toiminnanjohtaja

Ron Furman
Vastaava ohjaaja

Eeva Niemi
ET-ohjaaja

Anne Puonti
Perhetyöntekijä

Petri Huuonen
ET-ohjaaja

Pia Hiltunen
Hallintosihteeri
(4/2009 asti)

 Omaiset Huumetyön Tukena ry

Toimisto: Hämeentie 16 C
00530 Helsinki

Ryhmätilat: Pengerkatu 9
00530 Helsinki

Puhelin: (09) 6931 363
Fax: (09) 6931 362

toimintaa tukee:

www.omaiset.net

